

Keresztelő János születése

⁵⁷Elérkezett Erzsébet szülésének ideje, és fiút szült. ⁵⁸Amikor a szomszédok és rokonok meghallották, hogy milyen nagyra méltatta az Úr irgalmában, vele örültek. ⁵⁹A nyolcadik napon elmentek, hogy körülmetéljék a gyermeket. Az apja nevéből Zakariásnak akarták elnevezni. ⁶⁰De az anyja tiltakozott: „Nem, hanem Jánosnak kell hívni.” ⁶¹Így válaszoltak neki: „Nincs rokonságodban senki, akit így hívnának.” ⁶²Aztán intettek az apának, minek akarja, hogy elnevezzék. ⁶³Az írotáblát kért, és ezeket a szavakat írta rá: „János az ő neve.” Mindnyájan csodálkoztak. ⁶⁴Neki pedig nyomban megnyílt az ajka és megoldódott a nyelve, megszólalt és magasztalta az Istent. ⁶⁵A szomszédokat mind elfogta a félelem, és Júdea egész hegyvidékén elterjedt ezeknek a dolgoknak a híre. ⁶⁶Akik csak hallották, szívükbe vésték s mondták: „Vajon mi lesz ebből a gyerekből?” Mert az Úr keze volt vele. ⁶⁷Apja, Zakariás, eltelt a Szentlélekkel, és így prófétált: ⁶⁸

„Áldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta népét.

⁶⁹Az üdvösség erejét támasztotta nekünk szolgálja, Dávid házában.

⁷⁰Ahogy mondta a szent próféták szájával ősidők óta:

⁷¹megmentett minket ellenségeinktől és gyűlölőink kezétől,

⁷²hogy irgalmazzon atyáinknak, és megemlékezzék szent szövetségéről.

⁷³Az esküről, amelyet atyánknak, Ábrahámnak esküdött, hogy majd megadja nekünk,

⁷⁴hogy az ellenség kezéből kiszabadítva, félelmet nem ismerve szolgáljunk neki,

⁷⁵szentségben és igazságban színe előtt életünk minden napján.

⁷⁶Téged pedig, fiú, a Magasságbeli prófétájának fognak hívni, mert az Úr előtt jársz majd, hogy előkészítsd útját,

⁷⁷hogy az üdvösség ismeretét add népének bűnei bocsánatára,

⁷⁸Istenünk könyörülő irgalmából, melyben meglátogat minket a napkelet a magasságból,

⁷⁹hogy a sötétben és a halál árnyékában ülőknek ragyogjon, és lépteinket a béke útjára irányítsa.”

⁸⁰A gyermek nőtt, erősödött lélekben, és mindaddig a pusztaiban élt, míg Izrael előtt föl nem lépett.

Fontosabb kifejezések:

körülmetélés – a zsidó törvény előírja, hogy a fiúgyermeket a születés utáni nyolcadik napon körül kell metélni (Ter 17,10; Lev12,3) és ezzel válik Isten népének tagjává. Az Ószövetségben az Istennel kötött szövetség látható jelének számított. Az Ószövetség tanúsága szerint már közvetlenül a születés után nevet adtak az újszülöttnak. A névadás későbbi időpontra való tétele itt a szövegben egyértelműen görög hatás.

Zakariás – „Jahve megemlékezett”, Keresztelő János apja, annak a 24 papi osztálynak a tagja, akik egy – egy héten papi szolgálatot végeztek. A törvényhez és Istenhez hű embernek mutatja be a Szentírás.

János- Keresztelő János bűnbánatra szólító végidő – próféta, aki Jerikótól délre a Jordán folyó partján Kr. u. 28 körül tevékenykedett. Lk. szerint papi nemzetségből származott és Jézus rokona volt. Mt. szerint „aki nyomomba lép” (Mt 3,11). Megtérésre szólította fel a népet és keresztelt a Jordánban. Valószínű, hogy gyermekkorában tagja volt az esszenus közösségnek. Heródes Antipász végeztette ki.

„az apja nevééről akarták elnevezni”- jogszokás volt abban az időben, hogy az első szülött fiúgyermek az apa nevét veszi fel, vagy az apai nagypapa nevét és nem csak a nevét, hanem a későbbiekben a foglalkozását is.

„elfogta a félelem”- az Ószövetségben, amikor az ember találkozik Istennel közvetett vagy közvetlen formában, vagy megtapasztalja Isten végtelen nagy hatalmát, akkor félelem fogja el, mert olyan erővel, dologgal szembeül, amellyel nem tud mit kezdeni. A nagy eseményeknél számos prófétát és személyt fogott el a félelem. Zakariást is a templomban, Máriát is az angyal jelenésekor, sőt a tanítványokat is a feltámadás eseménye után. Ezt követően megváltozik a személy élete.

„szívükbe vették”- a szív a megismerés és az értelem központja a semita felfogás szerint. Az ember egész belsejét jelöli, átfogja az egész emberi egzisztenciát. A kifejezés jelzi, hogy testük-lelkük megrendült és alávetik a csodálkozásnak magukat, elfogadják Isten akaratát feltétel nélkül, bármi is legyen az.

„az Úr keze volt vele”- Isten hatalmát jelképezi. Az Ószövetségben használatos kifejezés: keze vele van, mely oltalmat és gondoskodást is kifejez. Az Úr keze tartotta meg, Ő irányítja sorsát.

„eltelt a Szentlélekkel, és így prófétált”- az Úr Leleke működik benne, vagyis általa cselekszik. A próféta szó itt nem a jövő dolgokról való szólást jelenti kifejezetten, hanem az a személy, aki nyilvánosság előtt hirdeti Isten titkait, az, aki Isten szemszögéből képes szemlélni az eseményeket és a kinyilatkoztatás fényében értelmezi őket.

„az üdvösség erejét”- szó szerint „szabadítás szarvát”- A szarv az erő jelképe volt az Ószövetségben, tehát valakinek a szarvát megfogni, felemelni annyit jelent, hogy erőt adni, győzelemre segíteni. Itt a kifejezés az eljövendő Messiásra vonatkozik, még az Ószövetség egyértelműen Jahvera a szövetség istenére alkalmazta.

„szent szövetségéről”- megszeghetetlen eskü, mely két egyenlő fél között jön létre. Itt viszont jelzi az egyenlőtlen feleket, hisz Isten és ember között soha nem lehet teljes jogú partner viszony. A szövetség szó értelme: a görög „rendelkezik” igéből származik. A klasszikus görögben a végrendelet értelem kerül előtérbe, a bibliai szóhasználatban azonban a héber „berit” szó felel meg, amely ünnepélyesen vállalt, gyakran esküvel is megerősített elkötelezettség. Isten irgalmas szeretete és hűsége, mellyel egyoldalúan kötelezi magát ígéretének megtartására. Az ember ezt ki nem érdemelheti. Itt egyértelműen hangsúlyozza a szöveg, hogy nem két egyenrangú fél kölcsönös megegyezéséről van szó, hanem Isten a kezdeményező. Ő az, aki rendelkezik, aki ígéretét feltételhez köti, de az ember ezeknek a feltételeknek teljesítésével nem kötelezheti Istent ígéretének megtartására. Ennek biztosítéka egyedül Isten hűségében van. A szövetség így Isten ajándéka, melyet az ember hűtlensége nem szüntethet meg.

„a gyűlölet” - A Szentírás a rossz és a jó gyűlöletét egyaránt ismeri (Zsolt 45,8), sőt ennek alapján beszél igazakról és gonoszokról: a gonoszok gyűlölik az igazat, mert Istent is gyűlölik. Az Ószövetségben ugyanakkor a bálványok iránti gyűlölet az istenszeretet föltétele. A bálványokat és a hamis kultuszt maga Jahve is gyűlöli, ezért fizet meg mindenkinek gonoszságáért (Mtörv 12,31; Ám 5,21; Péld 6,16-19; Mal 1,2). Az embertárs iránti gyűlölet terén az Ószövetség megkülönbözteti a zsidóságon belüli gyűlölködést a más népek fiai iránt érzett gyűlölettől, s az utóbbit kisebb bűnnek tekinti. A testvér gyűlöletét különösen elítélték, főként a rabbinista irodalomban. - Az Újszövetségben Jézus fölkeszíti tanítványait arra, hogy a világ gyűlölni fogja őket az Ő nevéért (Mt 10,22; 24,9; Mk 13,13; Lk 21,17). Mivel az Atya és Jézus egy, aki Jézust gyűlöli, az Atyát is gyűlöli (Jn 15,23). A Lev 19,17 félreértelmezéséből következett magatartás helyett, mely megengedte a nem-izraeliták gyűlöletét, Jézus ellenségszeretetet követel (Mt 5,43-48; vö. Tit 3,3). A testvér gyűlölet tilalma magától értetődő (1Jn 2,9.11; 3,15; 4,20). Mivel Isten a világosság és a szeretet, a gonoszok a sötétséget szeretik és a világosságot gyűlölik (Jn 3,20). - Ugyanakkor az Újszövetség beszél a rossz gyűlöletének szükségességéről is. A Zsid 1,9 Jézusra vonatkoztatja a Zsolt 45,8 szavait: „Szereted az igazságot, gyűlölöd a jogtalanságot” (vö. Júd 23). „Senki sem szolgálhat két úrnak, mert az egyiket szeretni fogja, a másikat gyűlölni” (Mt 6,24; vö. Lk 16,13). Aki elkötelezi magát Krisztusnak, annak gyűlölnie kell a családját, sőt saját magát is; azaz ha választásra kényszerül, Krisztus mellett kell döntenie családja rossz befolyása vagy önmaga gyöngesége ellenében (Mt 10,37; vö. Róm 7,17: „amit gyűlölök [=a rosszat], azt teszem”).

„erősödött lélekben”- Ószövetségi párhuzam Sámsonnal (Bír 13,24), Sámuelnél (1Sám 2,26)